

**Житомирський медичний інститут
Житомирської обласної ради**

Кафедра природничих та соціально-гуманітарних дисциплін

**Силабус
навчальної дисципліни
«Економіка охорони здоров'я. Маркетинг
медичних послуг»**

Рівень вищої освіти: перши (бакалаврський)

Галузь знань: 22 «Охорона здоров'я»

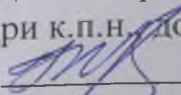
Спеціальність: 223 «Медсестринство»

Освітньо-професійна програма: «Екстрена медицина»

Вид дисципліни: обов'язкова

Мова викладання: державна

Форма викладання: денна

Затверджено на засіданні кафедри
природничих та
соціально-гуманітарних дисциплін
Протокол №1 від «30» серпня 2021 р.
Завідувач кафедри к.п.н. доцент
Круковська І.М.

2021

1. Загальні положення

Житомирський медичний інститут Житомирської обласної ради прагне зберегти територію закладу місцем роботи та навчання для викладачів, співробітників і студентів, де немає будь-яких форм забороненої дискримінації та переслідувань. Якщо у вас є сумніви з приводу такої поведінки, зверніться до психологічної служби інституту (контактний телефон: 0412-46-19-62) або куратора групи.

З метою запобігання, виявлення та протидії академічного плагіату в наукових та навчальних працях викладачів, науково педагогічних працівників інституту та студентів в закладі розроблено «Положення про систему запобігання та виявлення академічного плагіату у наукових і навчальних працях працівників та студентів Житомирського медичного інституту Житомирської обласної ради».

Порядок відпрацювання пропущених занять з поважних та без поважних причин студентами інституту регламентується «Положенням про порядок відпрацювання студентами Житомирського медичного інституту Житомирської обласної ради пропущених лекційних, практичних, лабораторних та семінарських занять».

Житомирський медичний інститут Житомирської обласної ради дотримується стандартів, які сприяють повазі і людській гідності в освітньому середовищі, академічній доброчесності та професіоналізму. Сексуальні провини і насильство у відносинах в будь-якій формі суперечать місії і основним цінностям інституту, порушують політику інституту. Якщо ви, або хтось із ваших знайомих постраждав від сексуального насильства, переслідування або сексуальної експлуатації, зверніться до психологічної служби інституту (контактний телефон: 0412-46-19-62).

2. Структура силабусу навчальної дисципліни

2.1. Загальна інформація про викладача

Назва дисципліни	Економіка громадського здоров'я
Викладач	Дмитрук Олена Василівна, доцент, кандидат економічних наук
Профайл викладача	http://zhim.org.ua/kaf_p_s_g.php
Контактний телефон	0674219604
E-mail:	dmutrukel@ukr.net
Сторінка дисципліни	в системі інтранет
Консультації	Консультації: Вівторок з 12.50 до 14.20 Онлайн комунікація з використанням відео-або аудіо-технологій (ZOOM, Viber (0674219604), Skype, електронна пошта) в робочі дні з 9.30 до 17.30

2.2 Назва навчальної дисципліни

«Економіка охорони здоров'я. Маркетинг медичних послуг»

2.3. Призначення навчальної дисципліни

«Економіка охорони здоров'я. Маркетинг медичних послуг» – наука про організаційні та соціально-економічні відносини, які формуються у процесі задоволення потреб населення в послугах системи охорони здоров'я. Ключовими феноменами науки є «потреби людей в послугах» і «обмежені ресурси суспільства, галузі, системи охорони здоров'я». Втілення економічно обґрунтованих основних системних заходів з охорони громадського здоров'я, ефективних профілактичних технологій дозволить підвищити рівень здоров'я населення, зменшити потребу у витратах на медичне обслуговування населення та досягнути визначених суспільних цілей.

2.4. Мета вивчення дисципліни

Метою вивчення дисципліни є сформувати сучасні знання теоретичних основ економіки охорони здоров'я, а також уміння та навички аналізу економічної діяльності в галузі охорони здоров'я. А саме, застосовувати такі форми і методи економічного управління системою охорони здоров'я, які дозволять підвищити ефективність її діяльності та забезпечити справедливий розподіл фінансових ресурсів, в т.ч. зменшити економічне навантаження на бюджет охорони здоров'я в цілому.

2.5. Завдання вивчення дисципліни

Завданнями вивчення дисципліни «Економіка охорони здоров'я. Маркетинг медичних послуг» є:

- закласти теоретичну основу науки галузевої економіки: термінологія, закони, методи, принципи економічних взаємозв'язків, аналіз діяльності суб'єктів господарювання в умовах сучасної системи охорони здоров'я;
- сформувати практичні навички використання економічних методів та технологій маркетингу під час організації та оцінки діяльності системи охорони здоров'я та її складових елементів (суб'єктів видового ринку).

2.6. Формат навчальної дисципліни

Викладання курсу передбачає поєднання традиційних форм аудиторного навчання з елементами електронного (дистанційного) навчання, в якому використовуються спеціальні інформаційні технології, такі як комп'ютерна графіка, аудіо та відео, інтерактивні елементи, онлайн консультування тощо.

2.7. Результати навчання

Згідно з вимогами Стандарту вищої освіти та Освітньої професійної програми підготовки фахівця спеціалізації «Екстрена медицина», дана дисципліна забезпечує набуття студентами компетентностей:

Загальні:

- здатність навчатися та самонавчатися;
- здатність до усного та письмового спілкування рідною мовою;
- здатність знаходити, обробляти та аналізувати інформацію з різних джерел;
- здатність застосовувати знання на практиці;
- здатність до абстрактного та аналітичного мислення й генерування ідей;

- здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.

Спеціальна (фахова):

- здатність обстежити хворих і постраждалих на наявність невідкладних станів.

Результати навчання згідно профілю програми, після вивчення дисципліни:

- знати і розуміти роль та обов'язки парамедика в системі екстреної медичної допомоги;
- здійснювати оцінку безпечності місця події, демонструвати забезпечення безпеки персоналу та пацієнта, застосування табельних засобів індивідуального захисту;
- знати і розуміти доцільне застосування сукупності навичок (вмінь), медичних засобів, втручань та дій для забезпечення пацієнту/клієнту гідного ставлення, приватності/інтимності, конфіденційності, захисту його прав, фізичних, психологічних та духовних потреб на засадах транскультурального підходу, толерантної та неосудної поведінки;
- продемонструвати здатність використовувати належні комунікативні навички та поведінку з пацієнтом, його родиною, колегами та персоналом медичних закладів, у т.ч. однією із поширених європейських мов;
- провести первинне обстеження пацієнтів різних вікових груп, оцінити ступінь виявлених порушень, визначити потребу у проведенні екстрених рятувальних заходів.

2.8. Обсяг та ознаки дисципліни.

Вид заняття	Кількість годин
Лекції	12
Семінарські заняття / практичні / лабораторні	36
Самостійна робота	42

Ознаки дисципліни

Рік викладання	Курс (рік навчання)	Семестр	Спеціальність	Кількість кредитів / годин	Кількість змістових модулів	Вид підсумкового контролю	Нормативна/вибіркова
2021	3 -й	6-й	223 «Медсестринство»	3/90	2	ПМК	Обов'язкова

2.9. Політика навчальної дисципліни

Положення про розробку силабусів навчальних дисциплін; Положення про дистанційне навчання, Положення про організацію освітнього процесу, Порядок ліквідації академічної заборгованості студентів, Положення про участь студентів у забезпеченні якості вищої освіти, Положення про порядок створення та організацію екзаменаційної комісії, Положення про порядок реалізації студентами права на вільний вибір навчальних дисциплін, Положення про систему запобігання та виявлення академічного плагіату у наукових і навчальних працях

науково-педагогічних, Положення про порядок проведення практики студентів, Положення про порядок відпрацювання студентами пропущених лекційних, практичних, лабораторних та семінарських занять, Положення про перезарахування навчальних дисциплін та визначення академічної різниці для студентів, Положення про академічну мобільність, Положення про диплом з відзнакою, Положення про внутрішнє забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти, Положення про порядок переведення, відрахування та поновлення здобувачів вищої освіти та ін.

2.10. Навчально-методична карта дисципліни

Тиждень, дата, години, аудиторія	Тема, основні питання (розкривають зміст і є орієнтирами для підготовки до модульного і підсумкового контролю)	Форма діяльності (заняття) / формат	Матеріали	Література, інформ. ресурси	Завдання	Вага оцінки	Термін виконання
Модуль 1. Економіка громадського здоров'я							
Змістовий модуль 1. Економічна оцінка системи громадського здоров'я							
За розкладом	<p>Тема 1. Теоретичні основи економіки охорони здоров'я. Ринковий механізм та економічна діяльність закладів охорони здоров'я</p> <p>Визначення, предмет і методи економіки охорони здоров'я. Мета і завдання курсу, його роль у системі вищої медичної освіти. Еволюція основних теорій економіки охорони здоров'я. Специфіка та механізм дії економічних законів у сфері охорони здоров'я. Здоров'я як економічна категорія. Поняття «якість життя», проблеми вимірювання якості життя. Вплив охорони здоров'я на розвиток економіки народного господарства. Функції та методи управління економікою охорони здоров'я. Ресурси та їх використання в галузі охорони здоров'я. Охорона здоров'я та ринкова економіка, комерційні відносини в галузі. Ринок послуг охорони здоров'я та ринок медичних послуг. Сутність ринкового механізму та основні економічні ринкові категорії. Характеристики послуг організацій охорони здоров'я. Складові конкурентоспроможності медичних послуг. Підприємницька діяльність в охороні здоров'я. Умови провадження господарської діяльності з</p>	Лекція	Презентація	1, с. 18-144; 5, с. 11-29; с. 52-94; 216-253. 7, с. 7-110. 10, с. 10-50; с. 203-214. 22; 33; 35.	Самостійно опрацювати теоретичний матеріал	0	Згідно розкладу

	<p>медичної практики. Функції, які реалізуються в сфері підприємницької діяльності. Бізнес-план як головний інструмент планування підприємницької діяльності.</p> <p><i>Самостійна робота</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Медико-демографічна ситуація в Україні. 2. Показники оцінки діяльності амбулаторно-поліклінічної та стаціонарної допомоги. 3. Умови провадження господарської діяльності з медичної практики. 						
За розкладом	<p>Тема 2. Економічний аналіз у системі охорони здоров'я</p> <p>Сутність та завдання економічного аналізу в охороні здоров'я. Класифікація видів економічного аналізу. Технологія економічного аналізу та прийоми його проведення. Способи дослідження витрат при проведенні економічного аналізу. Поняття та показники соціальної, медичної, економічної ефективності діяльності закладів охорони здоров'я. Напрями дослідження економічної ефективності в охороні здоров'я як галузі діяльності. Сутність фармакоекономічного аналізу. Компоненти вимірювання економічної оцінки в охороні здоров'я. Стадії оцінки програм або втручань охорони здоров'я. Основні методи фармакоекономічного аналізу. Фінансовий аналіз господарської діяльності в системі охорони здоров'я. Фінансовий стан як сукупність показників, які відображають наявність, розміщення і використання фінансових ресурсів медичної організації.</p> <p><i>Самостійна робота</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Явища тимчасової непрацездатності, інвалідності та смертності як економічні 	Лекція	Презентація	4, с. 32-178. 5, с. 181-215. 10, с. 177-201. 13; 17; 30.	Самостійно опрацювати теоретичний матеріал	0	Згідно розкладу

	проблеми суспільства. 2. Напрями дослідження втрат здоров'я (життя) населення. 3. Види та показники ефективності діяльності в охороні здоров'я.						
За розкладом	<p>Тема 3. Планування та фінансування в системі охорони здоров'я. Оплата постачальників медичних послуг.</p> <p>Загальноекономічні та управлінські аспекти планування в системі охорони здоров'я. Основні види планування в системі охорони здоров'я. Планування потреби в ресурсах. Базові економічні моделі фінансування охорони здоров'я. Джерела формування коштів системи охорони здоров'я в Україні. Механізм бюджетного фінансування закладів охорони здоров'я. Стан та ключові проблеми процесу акумуляції та розподілу коштів у системі фінансування закладів охорони здоров'я України. Концепція реформування фінансового забезпечення діяльності галузі. Завдання НСЗУ як національного страховика. Державні фінансові гарантії медичного обслуговування. Кошторис медичного закладу. Поточні та капітальні видатки. Поняття фінансового плану КНП. Оплата постачальників медичних послуг. Функції та структура заробітної плати. Тарифна система оплати праці та напрями її удосконалення.</p> <p><i>Самостійна робота</i></p> <p>1. Моделі фінансування систем охорони здоров'я в Україні та інших країнах світу. 2. Динаміка показників фінансування галузі</p>	Лекція	Презентація	5, с. 130-156. 7, с. 179-360. 8, с. 67-140. 10, с. 52-90. 18; 24-29.	Самостійно опрацювати теоретичний матеріал	0	Згідно розкладу

	охорони здоров'я в Україні. 3. Порівняльна характеристика ретроспективних та проспективних систем оплати праці медичних працівників.						
За розкладом	<p>Тема 4. Маркетинг у системі охорони здоров'я. Маркетинг медичних послуг.</p> <p>Поняття та основні категорії маркетингу в охороні здоров'я. Концепції розвитку маркетингу. Класифікація видів маркетингу. Принципи та соціально-економічний зміст, види, функції та завдання маркетингу в охороні здоров'я. Технологія реалізації маркетингу на рівні медичної організації. Маркетингове середовище та його вплив на діяльність медичної організації. Забезпечуючі підсистеми маркетингу. Маркетингові дослідження в охороні здоров'я. Сутність кабінетних та польових досліджень. Процес маркетингових досліджень. Організація та контроль маркетингу. Причини затримки розвитку маркетингу в охороні здоров'я.</p> <p>Базові моделі маркетингу послуг. Класифікація медичних послуг. Маркетинг медичних послуг: стратегії та інструментарій. Сегментування та позиціонування на ринку медичних послуг. Внутрішній та зовнішній маркетинг медичних послуг як процес. Продуктова, асортиментна політика медичної організації. Життєвий цикл продукції. Рівні медичної послуги, процес її придбання/споживання. Концепція очікуваної послуги. Збутова та комунікаційна політика медичної організації. Комплекс маркетингових комунікацій.</p>	Лекція	Презентація	3, с. 15-288. 6, с. 40-164. с. 165-206; с. 415-436. 10, с. 223-239. 19; 32, с. 12-448.	Самостійно опрацювати теоретичний матеріал	0	Згідно розкладу

	<p style="text-align: center;"><i>Самостійна робота</i></p> <p>1. Основні концепції управління маркетингом. 2. Моделі маркетингу послуг: основні характеристики. 3. Порівняльна характеристика елементів маркетингових комунікацій. Закон України «Про рекламу».</p>						
За розкладом	<p>Тема 5. Ціноутворення в системі охорони здоров'я</p> <p>Сутність ціни. Чинники ціноутворення та механізм регулювання цін. Регулювання цін на медичні послуги в ЛПЗ різної форми власності за нормативними документами. Функції ціни. Класифікація цін в системі охорони здоров'я. Основні етапи ціноутворення та їх характеристика. Елементи ціни медичної послуги. Сутність витратного методу розрахунку вартості медичної допомоги. Види витрат на виробництво медичних послуг. Загальний алгоритм розрахунку ціни медичної допомоги. Основні цінові стратегії. Особливості ціноутворення та методів оплати послуг в сфері охорони здоров'я.</p> <p style="text-align: center;"><i>Самостійна робота</i></p> <p>1. Цінова еластичність попиту на медичні послуги. 2. Витрати медичного закладу на виробництво медичних послуг. 3. Види цінових стратегій.</p>	Лекція	Презентація	5, 157-180. 10, с. 152-170. 21; 26; 33.	Самостійно опрацювати теоретичний матеріал	0	Згідно розкладу
За розкладом	<p>Тема 6. Медичне страхування та його економічні аспекти</p> <p>Страхування як економічна категорія. Специфічні функції та принципи страхування.</p>	Лекція	Презентація	2, 10-378. 10, с. 90-114. 28.	Самостійно опрацювати теоретичний матеріал	0	Згідно розкладу

	<p>Законодавчі ініціативи щодо запровадження загальнообов'язкового державного медичного страхування в Україні. Місце медичного страхування в загальній системі страхування. Теоретичні основи, завдання та суб'єкти медичного страхування. Форми медичного страхування, їх порівняльна характеристика. Економічна сутність медичного страхування. Економічні інтереси суб'єктів медичного страхування. Структура страхового тарифу. Андеррайтинг у медичному страхуванні. Досвід функціонування лікарняних кас в Україні як фундаменту страхової медицини.</p> <p><i>Самостійна робота.</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Розвиток медичного страхування в Україні. 2. Характеристика суб'єктів медичного страхування. 3. Досвід роботи лікарняних кас як фундаменту страхової медицини. 						
За розкладом	<p>Тема 1. Економіка охорони здоров'я як наука і практика. Ринок медичних послуг. Господарська, економічна та соціальна діяльність закладів охорони здоров'я</p> <p>Економіка охорони здоров'я як наука і практика. Ресурсне забезпечення, поняття про норми і нормативи у сфері охорони здоров'я. Показники оцінки діяльності амбулаторно-поліклінічної допомоги. Групи показників, які відображають напрями функціонування стаціонарної допомоги. Методика розрахунку показників для аналітичної довідки. Методика рейтингової оцінки стану здоров'я населення, діяльності та ресурсного забезпечення закладів охорони здоров'я. Охорона здоров'я та ринкова</p>	Практичне заняття	Інструктивно-методичні матеріали до практичного заняття	5, с. 11-29; с. 52-94; 216-253. 7, с. 7-110. 10, с. 10-50; с. 203-214. 22; 33; 35.	Самостійно опрацювати матеріал за переліком питань та виконати тестові і ситуаційні завдання за темою заняття.	7 балів	Згідно розкладу
					Підготувати тези до 3-х ст. друк. тексту та презентацію	ІДРС – 4 бали	

	економіка. Ринок медичних послуг. Господарська, економічна та соціальна діяльність закладів охорони здоров'я. Види попиту на медичні послуги. Конкурентоспроможність медичної організації та медичних послуг.				за темою на вибір студента		
За розкладом	<p>Тема 2. Економічний аналіз як метод дослідження економіки охорони здоров'я. Оцінка економічного збитку від втрат здоров'я (життя) населення</p> <p>Основні категорії (види) ефективності в охороні здоров'я. Економічна ефективність охорони здоров'я як галузі діяльності. Ефективність використання ліжкового фонду. Напрями досліджень економічних втрат капіталу здоров'я людини. Вивчення та оцінка економічних збитків при тимчасовій втраті працездатності, що викликана захворюваністю населення та травматизмом; економічні наслідки непрацездатності. Модель розрахунку економічних збитків від інвалідності та передчасної смерті. Оцінка сукупних витрат на попередження соціальних втрат суспільства, пов'язаних із захворюваністю, інвалідністю, передчасною смертністю (збережені людино-роки життя, обсяг заощадженої праці). Визначення розміру матеріальних збитків що їх завдає тимчасова непрацездатність працюючих виробничим організаціям.</p>	Практичне заняття	Інструктивно-методичні матеріали до практичного заняття	4, с. 32-178. 5, с. 181-215. 10, с. 177-201. 13; 17; 30.	Самостійно опрацювати матеріал за переліком питань та виконати тестові і ситуаційні завдання за темою заняття.	7 балів	Згідно розкладу
За розкладом	<p>Тема 3. Методи фармакоекономічного аналізу. Фінансовий аналіз господарської діяльності в системі охорони здоров'я.</p> <p>Напрями використання фармакоекономічного аналізу. Витрати на медичні втручання та</p>	Практичне заняття	Інструктивно-методичні матеріали до практичного заняття	4, с. 32-178. 5, с. 181-215. 10, с. 177-201. 13; 17; 30.	Самостійно опрацювати матеріал за переліком питань та виконати	7 балів	Згідно розкладу

	<p>основні джерела їх інформації. Основні методи фармакоекономічного аналізу: метод «загальна вартість захворювання»; аналіз «витрати – ефективність»; аналіз «мінімізація витрат»; аналіз «витрати – вигода» та аналіз «витрати – корисність». Застосування результатів фармакоекономічного аналізу в прийнятті рішень на основі доказової інформації.</p> <p>Фінансовий аналіз господарської діяльності як спосіб оцінювання і прогнозування фінансового стану та основних результатів фінансової діяльності комерційних і неприбуткових медичних організацій. Структура латентного показника «фінансовий стан» підприємства.</p>				тестові і ситуаційні завдання за темою заняття.		
За розкладом	<p>Тема 4. Джерела та моделі фінансування систем охорони здоров'я. Оплата постачальників медичних послуг</p> <p>Показники витрат на охорону здоров'я України. Модель фінансування системи охорони здоров'я у Великобританії, Німеччині, США. Джерела та модель фінансування системи охорони здоров'я України. Сутність багатоканального фінансування системи охорони здоров'я. Концепція розвитку бюджетно-страхової медицини в Україні. НСЗУ. Договір про медичне обслуговування населення. Запровадження принципу «гроші ходять за пацієнтом» та оплата за програмою медичних гарантій. Фінансовий план КНП. Умови оплати праці працівників закладів охорони здоров'я.</p>	Практичне заняття	Інструктивно-методичні матеріали до практичного заняття	5, с. 130-156. 7, с. 179-360. 8, с. 67-140. 10, с. 52-90. 18; 24-29.	Самостійно опрацювати матеріал за переліком питань та виконати тестові і ситуаційні завдання за темою заняття.	7 балів	Згідно розкладу
За	Тема 5. Маркетингові системи на рівні	Практичне	Інструктивно	3, с. 15-288.	Самостійно	7 балів	Згідно

розкладом	<p>медичної організації. Моделі маркетингу послуг та їх адаптація до сфери охорони здоров'я.</p> <p>Моделі маркетингу послуг та їх адаптація до сфери охорони здоров'я (Д. Ратмела, Л. Ейгліс і Е. Лангеарда, К. Гренрооса, М. Бітнер, Ф. Котлера). Маркетингові системи на рівні медичного підприємства: інформаційна, засобів маркетингу, управління маркетингом (планування маркетингу, організація служби маркетингу, маркетинговий контроль). Внутрішній та зовнішній маркетинг медичних послуг як процес. Продуктова, цінова, збутова та комунікаційна політики медичного закладу: основні характеристики та завдання. Принципи контролю системи маркетингу медичного підприємства. Зміст та способи контролю маркетингових заходів.</p>	заняття	-методичні матеріали до практичного заняття	6, с. 40-164. с. 165-206; с. 415-436. 10, с. 223-239. 19; 32, с. 12-448.	опрацювати матеріал за переліком питань та виконати тестові і ситуаційні завдання за темою заняття.		розкладу
За розкладом	<p>Тема 6. «Маркетингове середовище в системі медичної допомоги. Методи дослідження ринку медичних послуг».</p> <p>Маркетингове середовище медичної організації. Напрями маркетингових досліджень ринку медичних послуг. Методи маркетингових досліджень суб'єктів медичного ринку. Модель поведінки споживача, фактори впливу на поведінку споживачів медичних послуг. Завоювання прихильності споживачів та побудова взаємовідносин з ними. Фактори, що впливають на очікування від медичного обслуговування. Обмеження маркетингових засобів в охороні здоров'я.</p>	Практичне заняття	Інструктивно -методичні матеріали до практичного заняття	3, с. 15-288. 6, с. 40-164. с. 165-206; с. 415-436. 10, с. 223-239. 19; 32, с. 12-448.	Самостійно опрацювати матеріал за переліком питань та виконати тестові і ситуаційні завдання за темою заняття.	7 балів	Згідно розкладу
За	Тема 7. Стратегії та методи ціноутворення	Практичне	Інструктивно	5, с. 157-180.	Самостійно	7 балів	Згідно

розкладом	<p>в охороні здоров'я.</p> <p>Види цінових стратегій. Методологія та порядок обліку витрат, які здійснюють заклади охорони здоров'я у зв'язку з наданням послуг з медичного обслуговування. Аналіз обліку витрат із застосуванням методу покрокового розподілу витрат «зверху донизу». Складові виробничої собівартості послуг. Економіко-математична модель для визначення вартості медичної допомоги амбулаторному пацієнту або випадку амбулаторної допомоги. Методи оплати послуг в сфері охорони здоров'я.</p>	заняття	-методичні матеріали до практичного заняття	10, с. 152-176.	опрацювати матеріал за переліком питань та виконати тестові і ситуаційні завдання за темою заняття.		розкладу
За розкладом	<p>Тема 8. Медичне страхування та його економічні аспекти.</p> <p>Медичне страхування в Україні: проблеми і перспективи. Види страхування: за принципом управління; за напрямком медичного страхування; за формою залучення застрахованих. Форми медичного страхування: обов'язкове та добровільне. Страхові ризики та страхові випадки за ДМС. Договір добровільного медичного страхування. Страхова програма та страховий поліс. Страховий тариф та страховий платіж. Основні категорії послуг, які надають страхові компанії з медичного страхування. Концепція асистансу та її практичне застосування в медичному страхуванні осіб, які від'їжджають за кордон. Досвід функціонування лікарняних кас в Україні як фундаменту страхової медицини.</p>	Практичне заняття	Інструктивно-методичні матеріали до практичного заняття	2, 10-378. 10, с. 90-114. 28.	Самостійно опрацювати матеріал за переліком питань та виконати тестові і ситуаційні завдання за темою заняття.	7 балів	Згідно розкладу
За розкладом	Підсумковий модульний контроль	Практичне заняття			Виконати завдання до ПМК	40 балів	Згідно розкладу

2.11. Система оцінювання та вимоги

Види контролю: поточний, підсумковий.

Методи контролю: спостереження за навчальною діяльністю студентів, усне опитування, письмовий контроль, тестовий контроль. Форма контролю: залік.

Контроль знань і умінь студентів (поточний і підсумковий) з дисципліни «Економіка охорони здоров'я. Маркетинг медичних послуг» здійснюється згідно з кредитно-модульною системою організації навчального процесу. Рейтинг студента із засвоєння дисципліни визначається за 100 бальною шкалою. Він складається з рейтингу з навчальної дисципліни, для оцінювання якої призначається 60 балів, і рейтингу з атестації (залік, ПМК) – 40 балів.

Критерії оцінювання. Еквівалент оцінки в балах для кожної окремої теми може бути різний, загальну суму балів за тему визначено в навчально-методичній карті. Розподіл балів між видами занять (лекції, практичні заняття, самостійна робота) можливий шляхом спільного прийняття рішення викладача і студентів на першому занятті. Рівень знань оцінюється: **«відмінно»** – студент дає вичерпні, обґрунтовані, теоретично і практично правильні відповіді не менш ніж на 90% запитань, рішення задач та виконання вправ є правильними, демонструє знання матеріалу підручників, посібників, інструкцій, проводить узагальнення і висновки, акуратно оформлює завдання, був присутній на лекціях, має конспект лекцій чи реферати з основних тем курсу, проявляє активність і творчість у виконанні групових завдань; **«добре»** – студент володіє знаннями матеріалу, але допускає незначні помилки у формуванні термінів, категорій і розрахунків, проте за допомогою викладача швидко орієнтується і знаходить правильні відповіді, був присутній на лекціях, має конспект лекцій чи реферати з основних тем курсу, проявляє активність у виконанні групових завдань; **«задовільно»** – студент дає правильну відповідь не менше ніж на 60% питань, або на всі запитання дає недостатньо обґрунтовані, невичерпні відповіді, допускає грубі помилки, які виправляє за допомогою викладача. При цьому враховується наявність конспекту за темою завдань та самостійність, участь у виконанні групових завдань; **«незадовільно з можливістю повторного складання»** – студент дає правильну відповідь не менше ніж на 35% питань, або на всі запитання дає необґрунтовані, невичерпні відповіді, допускає грубі помилки, має неповний конспект лекцій, індиферентно або негативно проявляє себе у виконанні групових завдань.

Підсумкова (загальна) оцінка курсу навчальної дисципліни є сумою рейтингових оцінок (балів), одержаних за окремі оцінювані форми навчальної діяльності: поточне та підсумкове тестування рівня засвоєності теоретичного матеріалу під час аудиторних занять та самостійної роботи (модульний контроль); оцінка (бали) за виконання практичних індивідуальних завдань. Підсумкова оцінка виставляється після повного вивчення навчальної дисципліни, яка виводиться як сума проміжних оцінок за змістові модулі. Остаточна оцінка рівня знань складається з рейтингу з навчальної роботи, для оцінювання якої призначається 60 балів, і рейтингу з атестації (ПМК) – 40 балів.

Розподіл балів, які отримують студенти при вивченні дисципліни «Економіка охорони здоров'я. Маркетинг медичних послуг»

								ІДРС	ПМК	СУМА
МОДУЛЬ 1								4	40	100
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8			
7	7	7	7	7	7	7	7			
56										

Примітка: T1, T2...T8 – тема практичних занять згідно програми, ПМК – підсумковий модульний контроль

Оцінювання студента відбувається згідно «Положення про організацію освітнього процесу»

Оцінка національна	Оцінка ECTS	Визначення оцінки ECTS	Рейтинг студента, бали
Відмінно	A	ВІДМІННО – відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок	90 – 100
Добре	B	ДУЖЕ ДОБРЕ – вище середнього рівня з кількома помилками	82-89
	C	ДОБРЕ - в загальному правильна робота з певною кількістю грубих помилок	74-81
Задовільно	D	ЗАДОВІЛЬНО – непогано, але зі значною кількістю недоліків	64-73
	E	ДОСТАТНЬО – виконання задовольняє мінімальні критерії	60-63
Незадовільно	FX	НЕЗАДОВІЛЬНО – потрібно працювати перед тим, як отримати залік (позитивну оцінку)	35-59
	F	НЕЗАДОВІЛЬНО – необхідна серйозна подальша робота	0-34

2.12. Рекомендована література

Базова:

1. Баєва О.В. Економіка та підприємництво в охороні здоров'я: навч. посіб. / О.В. Баєва, В.І. Чебан. – К. : Вид-во БДМУ, 2013. – 360 с.
2. Баєва О.В. Страхова медицина і медичне страхування: навч. посіб. / О.В. Баєва. – К. : ВД «Персонал», 2013. – 432 с.
3. Балабанова Л.В. Маркетинг: підруч. / Л.В. Балабанова. – Вид. 3-тє, перероб. і допов. – Київ : КНЕУ, 2015. – 543 с.
4. Вороненко Ю.В. Фінансовий менеджмент з основами економіки охорони здоров'я / Вороненко Ю.В., Пашенко В.М. : навч. посіб. – К. : Міжрег. вид. центр «Медінформ», 2014. – 544 с.
5. Економіка охорони здоров'я: підруч. / За заг. ред. д. мед. н., проф. Парія В.Д.; Нац. мед. у-т ім. О. О. Богомольця. – Житомир: , 2021. – 288 с.
6. Іванова Л. О. Маркетинг послуг : навч. посіб. / Л. О. Іванова, Б. Б. Семак, О. М. Вовчанська. – Львів : Вид-во Львівського торговельно-економічного університету, 2018. – 508 с.
7. Солоненко Н.Д. Економіка охорони здоров'я : навч. посіб. / Н.Д. Солоненко. – К. : ДП «ВД Персонал», 2014. – 408 с.
8. Загорський В. С. Управління фінансовими ресурсами закладів охорони здоров'я [текст]: моногр. / В. С. Загорський, З. М. Лободіна, Г. С. Лопушняк. – Львів: ЛРІДУ НАДУ, 2010. – 276 с

Допоміжна:

9. Визначення собівартості і ціноутворення в клінічній медицині (практичні рекомендації) – Дніпропетровськ: Центр наукової медичної інформації та патентно-ліцензійної роботи МОЗ України, 2010. – 28 с.
10. Економіка охорони здоров'я: підруч. / В.Ф. Москаленко, О.П. Гульчій, В.В. Таран та ін. – Вінниця: Нова книга, 2010. – 288 с.
11. Караєва Н.В. Кількісна оцінка макроекономічного збитку від втрат здоров'я населення / Н.В. Караєва // Наукові вісті нац. техн. ун-ту України. – 2004. – № 5. – С.13-21.
12. Ліштаба Л.В. Сучасний стан та особливості фінансування сфери охорони здоров'я в Україні [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.easterneurope-ebm.in.ua/journal/6_2017/05.pdf
13. Методика аналізу роботи лікувально-профілактичних закладів та оцінка рівня надання медичної допомоги населенню окремими спеціалістами. Методичні розробки. – К., 2010. – 30 с.
14. Методичні рекомендації щодо планування видатків та використання бюджетних коштів для надання медичної допомоги закладами охорони здоров'я (МОЗ України). – К., 2012. – 29 с.
15. Москаленко В.Ф. Принципи побудови оптимальної системи охорони здоров'я: український контекст: моногр. / В.Ф. Москаленко. – К. : Книга-плюс, 2008. – 320 с.
16. Методичні рекомендації щодо розрахунку потреби населення у медичній допомозі: Наказ МОЗ України від 15.07.2011 р. № 420 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://document.ua/pro-zatverdzhennja-metodichnih-rekomendacii-shodo-rozrahunku-doc68202.html>
17. Методика обрахунку кількості лікарняних ліжок у розрахунку на 10 тис. населення: Наказ МОЗ України від 01.02.2016 р. №51 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0269-16>

18. Надюк З.О. Ринок медичних послуг: роль держави у фінансуванні системи охорони здоров'я України / З.О. Надюк // Державне управління. – 2008. – №4 с. 100-103.
19. Пащенко В.М. Маркетинг медичних послуг / В.М. Пащенко // Главный врач. – 2006. – №6. – С.66-77.
20. Про внесення змін до основ законодавства України про охорону здоров'я: Закон України від 07.07.2011р. № 3611-VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/3611-17>.
21. Про ціни та ціноутворення: Закон України від 21.06.2012 № 5007-VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/5007-17>
22. Про затвердження Ліцензійних умов провадження господарської діяльності з медичної практики: Постанова КМУ від 2 березня 2016 р. № 285 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.kmu.gov.ua/ua/npras>
23. Про затвердження Методики розрахунку вартості послуги з медичного обслуговування: Постанова КМУ від 27 грудня 2017 р. № 1075 [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1075-2017-%D0%BF>
24. Про бюджетну класифікацію: Наказ Міністерства фінансів України від 14.01.2011 № 11 [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://www.minfin.gov.ua/control/uk/publish/article%3Fart_id=356065&cat_id
25. Про впорядкування умов оплати праці працівників закладів охорони здоров'я та установ соціального захисту населення: Наказ Мінпраці та соцполітики України від 05.10.2005 № 308/519 [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z1209-05>
26. Про затвердження переліку платних послуг, які надаються в державних закладах охорони здоров'я та вищих медичних закладах освіти: Постанова Кабінету Міністрів України [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1138-96-%D0%BF>
27. Про затвердження Порядку складання, розгляду, затвердження та основних вимог до виконання кошторисів бюджетних установ: Постанова Кабінету Міністрів України від 28.02.2002 р. № 228 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/228-2002-%D0%BF>
28. Про схвалення Концепції реформи фінансування системи охорони здоров'я: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 30 листопада 2016 р. № 1013 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1013-2016>
29. Руденко В.В Сучасний стан фінансового забезпечення охорони здоров'я в Україні [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://economyandsociety.in.ua/journal/19_2018.ukr/170.pdf
30. Рейтингова оцінка стану охорони здоров'я населення, діяльності та ресурсного забезпечення закладів охорони здоров'я України: Наказ МОЗ України від 31.05.2002 № 197 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.moz.gov.ua/ua/portal/reiting_vcilomu2.html
31. Солдатенко О. Сучасний стан правового регулювання фінансування сфери охорони здоров'я України / О. Солдатенко [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://pgp-journal.kiev.ua/archive/2018/2/27.pdf>
32. Ткаченко Л.В. Маркетинг послуг: Підручник. / Л.В. Ткаченко – К. : Основа, 2006. – 448 с.
33. Тогунов І.А. Лікар і пацієнт на ринку медичних послуг [Електронний ресурс] / І.А. Тогунов // Обласний фонд обов'язкового медичного страхування. – Режим доступу : <http://www.marketing/spb.ru>.

34. Шомникова А.В. Ринок медичних послуг: проблеми ефективного використання маркетингового дослідження // А.В. Шомникова // Наукові праці НДФІ. – 2009. - №2. – С. 131-136.

35. Щорічна доповідь про стан здоров'я населення, санітарно-епідемічну ситуацію та результати діяльності системи охорони здоров'я України. 2016 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.uiph.kiev.ua/2017.pdf>

Викладач _____

(підпис)